

PARLAK YARINLAR

Sayı: 13

Bir sürü karanlık işi körükleyen para kendiliğinden zararsız, hatta yararlı bir nesnedir. Ama yıkıcı bir gerece dönüştürülmesi çok kolaydır. Bu çağın insanını yöneten güç ve etken PARA'dır. Bireyin para için oynayamayacağı kirli oyun yoktur: Mafiyacılık, yalancılık, hırsızlık, kaçakçılık, açgözlülük, rüşvetçilik, kumarcılık, üçkağıtçılık, uyuşturuculuk, kirayla katillik, teröristlik, seks ticareti, silah ticareti, vergi kaçakçılığı ve sonu gelmeyen fesatlar zinciri.. Durum giderek yozlaşmakta, para egemenliği her bucakta her kuşakta ademoğullarını kene gibi kemirmekte, karakteri çelmekte, yolsuzlukları eniklemekte, niceleri mahvetmekte.

Paranın dal budak salmadığı alan kalmadı. Ruh olan Tanrı'yla ruhsal bir ilişki sağ-laması gereken din kesimine bakıldığında, ne yazık o da paranın kemirici yöneti-minde. Eğitime atılan birçok genç kendisine en kazançlı geliri sağlayabilecek alanı aramakta. Ticaret dünyasında doğru dürüst iş yapmak, genel gereksinime, tüketici-nin yararına ağırlık koyarak haklı karşılığı sağlamak ilkesi gerilerde kaldı. Tüm kovalayış yatırım, girişkenlik, açgözlülük, yolsuzluk ve kumar sözleriyle özetle-niyor; ticaret girişimleri şüpheli boyutlara dayanıyor. Alalım sporu; olmuş toptan para kovalayış! Genci-yaşlıyı basiretli oyununa özendiren sayısız futbolcu namla-rını başarılarını pazara çıkarmış. Taşdıkları forma en çok parayı sayabilen takımın ticaret markası. Rüşvetle yenilgiye boyun eğenlere de ne demeli? Tenisçiler ellerinde raket (vuraç) taşıyan milyarder iş adamları, kadınları! Boksörler para hatırına öldürücü darbeler yemeye hazır sadistler (elezer). Sporun birçok kolu böyle. Ve aldırış eden yok; yeter ki para gelsin. Sporculara da yöneticilere de..

Şu parayı icat eden kim? Daha önceleri karşılıklı mal ödemesi yapılırken, İsa'dan önce 6'ıncı yüzyılda namlı Lidya kralı Krezius (Karun) Anadolu'nun Sart kentinde altın basarak iştah açan, tadına doyum olmayan ilk parayı piyasaya sürdü. O gün bu gün para egemenliğini kurdu. Köroğlu, 'Delikli demir icat edildi, yiğitlik öldü' demiş. Ve çağrışımly olarak diyebiliriz: 'Para icat edildi, dürüstlük öldü!'

Sorunla ilgili en uygun yargıyı İncil'de bulabiliriz: "Çünkü tüm kötülük köklerin-den biri de para sevgisidir" (I.Timoteos 6:10). "Aranızda her tür iğrençliğin ya da açgözlülüğün sözü bile edilmesin... düşük kovalayış, uygunsuz tutkuyu ve yalancı tanrılara tapıcılığın eşiti olan açgözlülüğü öldürün" (Efesoslular 5:3; Koloseliler 3:5). Yalanın babası iblisin ademoğullarını kolaylıkla yakalayabildiği tuzakların başında hiç kuşkusuz para tutsaklığı gelir. Para kırana akıllı, evini kum üstünde kurana başarılı deniyor. Günahlı can ruhun düşmanını dostu gibi kucaklıyor. Para aşkı sayısız kadını ve erkeği yaşamsal-aktöresel ilkelerden koparmış, uçurumun taa kenarına itmiş. Ademoğlu bazı tutsaklıklarından yakınır: Sigara, içki, kumar, İnternet yapışkanlığı, hovardalık, vb. Ama para canlısı olmaktan yakınan duyulmuş mudur? Herkesin okşadığı huydur bu. Huy canın altında deyimini burada kullanmak hiç de yanlış olmaz. Para aşkı sayısız kadını erkeği yaşamsal-aktöresel ilkelerden koparmış, uçurumun kenarına itmiş!

Şu çağın temel felsefesi neye dayanır? PARA'ya! Bu yanıt hiç de yanlış olmaz. Az çok sen de bu felsefenin bağlılarındanısın, ya da onun etkisiyle sürüklenen.. Kutsal Kitap'taki öğütleri teker teker öneme alman kendi yararınadır: "Kazanca düşkün olan, evine sıkıntı getirir" (Süleyman'ın Özdeyişleri 15:27). "Gümüşi seven gümü-şe, varlığı seven varlığa doymaz" (Vaiz 5:10). Yeremya peygamber bu tutsaklığı şöyle eleştirir: "Küçüğünden büyüğüne dek her biri kazanca düşkün. Peygamber-den din adamına dek her biri düzensiz" (6:3). Haksever Mika peygamber de aynı kınayışı sürdürür: "Başkanları rüşvetle yargı yürütüyor, din adamları ücretle

öğretiyor, peygamberleri gümüş için falcılık ediyor. Sonra da, 'RAB aramızda değil midir? Üzerimize kötülük gelmez!' diyerek RAB'BE dayanıyorlar!" (3:11).

Yolsuz para ardından koşarken, dinsel kalıbına bürünmek taa öncelere giden çirkin uygulama. Sosyal adalet savunucusu Amos peygamber, para yağayım derken insan kardeşini ezenleri sertlikle kınıyor: "Suçsuzu gümüşe, yoksulu da bir çift çarığa sattılar; muhtacın başını toz toprak içinde çiğner, çaresizin hakkını bir yana iterler" (2:6b, 7a). Bu konuda Mesih'in hiç eskimeyen uyarısına kulağını asan yararlanır: "İnsan yalnız ekmekle yaşamaz; Tanrı'nın ağızından çıkan her sözle yaşar...İnsan tüm dünyayı kazanıp da canını zarara uğratırsa ne yararı olur? Ya da, canına karşılık insan ne ödeyebilir?" (Matta 4:4; 16:26).

Herkesin içini dışını çok iyi bilen İsa Mesih yeni baştan şu gerçeği vurgular: "Her tür açgözlülüğe karşı uyanık olun ve kendinizi koruyun. Çünkü insanın yaşamı varlığının bolluğuyla ölçülmez" (Luka 12:15). İnsanları her günden özgür edebilen Mesih bunun ardından kişiye sonsuz yaşam çağrısını duyurarak, elde edilecek üstün değer ancak bu olduğunu anımsatır. Aklını, düşünceni O'nun parasız sağlayabildiği sonsuz yaşama doğrult, bunu Kurtarıcı Mesih'ten dile: "Ben onlarda yaşam olsun, hem de bol yaşam olsun diye geldim" (Yuhanna 10:10).

2000'li yıllar akıyor. Genel sayımız altı milyarı aşıyor. İnsan kardeşlerin dörtte biri açlıkta, üçte biri susuzlukta. Konutsuzluk, eğitimsizlik, işsizlik, hastalık, kuraklık, çevresel kirlilik, savaşçılık, aç perişan yavruların harcanıp gitmesini seyredicilik evrensel yaraların sadece birkaçı. Belki de kapı komşun yoklukla, açlıkla boğuşmakta. Yeniden gelişini beklediğimiz İsa Mesih son günlerin üzücü görünümünü bir uyarı vurgulamasıyla anlatır: "Ulus ulusa karşı, krallık krallığa karşı ayaklanacak. Çeşitli yerlerde kıtlıklar, bulaşıcı hastalıklar çıkacak, depremler olacak...kötülüğün çoğalmasıyla birçok insanın sevgisi soğuyacak... bunların tümü sancıların başlangıcıdır" (Matta 24:7,12,18).

Birkaç yılda tahıl yokluğunun kökü kazınacak dendi, ama umutlar yeşeremedi. Günümüzde nüfus patlaması, birçok yerde tüketimi üretimin üzerine çıkarmakta, buna koşut olarak yönetimlerin başarısızlıkları bunalımı korkutucu boyutlara sürüklemekte. Hepimizin temel gereksinimi ekmek ve su.. Halk dilinde ona nimet denmiş. "Ekmeğin büyüğü hamurun çoğundan olur" diye bir de atasözü var. Ama günümüzde hızlı fiyat artışı teknede büyük hamur bırakmıyor. İşsizlik, açlık, gelirsizlik, kuraklık, yolsuzluk bunalımlar zincirinin onarılamaz birer baklası.

Günah denen sarsıcı eylemin soyumuza gelişiyse kurulu düzen sarsıldı. Yaratan ve-rimli toprağı olan güzel bir yeryüzü yaratmış. Ama onu işletecek, üretecek insanın bozukluğu tarım kolunu da sekteye uğratmış, toprağı kayganlığa sürüklemiş, çevre-yi murdarlaştırmış, hayvanları yok etmiş, savaşı körüklemiş. Ademoğlunun içindeki kötülüğü sanki dışarı veren açık yara. Verimli topraklar verimsiz kılınmış. İyiyi kö-tüye dönüştüren etkene Tanrı 'günah düşüklüğü' diyor. Ve bunun cezasını insanın kendisi çekiyor. Her geçen gün elli bin çocuğun açlıktan öldüğü şu düzensiz dün-yada hepimiz utançtan dürülmeliyiz. Durum yürek burkucu, ilerisi korkutucu. Uluslar savaşa oluk oluk para dökmekte, parasızlığın deliceleri ekilmekte. Yaşam-geçim alanında parasız pulsuz hâl sonrası acılar çektirmekte. Bir sürü korku gele-ceğe kapkaranlık bir soru işareti dikmekte. Bugün bunalım getiren ekmek kaygısı, besi sorunu bir kuşak sonra dayanılmaz sancılar oluşturacak. Ekonomi araştırmacı-ları düşünüyor taşınıyor, hesaplar çıkarıyor ama parlak bir yarından söz edemi-yor.Uzmanlar arz ve talep (sunu ve istek) yasaasının dengesizliğine dikkati çekiyor.

Kitlesel iletişimin hızla geliştiği řu çağda yeryüzü küresel bir köy! Herkes herkesin durumunu bilmekte, acısını gözyaşını görmekte. Yeryüzünün her köşesine yardım-destek örgütleri açık ellere yiyecek sunarken, başka eller 'bana da!' diye yakarmakta. Bu arada haksızlıkla servetler istiflenmekte.. Milyarlarca insan düzensiz ortamın sunağında savunmasız birer kurban. Dengesiz dünyamızın yürek burkucu çalkantısından etkilenmeyen toplum yok. İnsan kardeşe karşı ilgisizlik ve çıkarıcılık Tanrı Sözü'nde kesin yargılamayla kınanır: "Şu dünyada yaşamın tadını çıkardınız ve zevk u sefaya daldınız. 'Kesim gününe' hazırlanıyormuş gibi yürek-lerinizi semirttiniz. Gelin varlıklı kişiler! Şu anda üzerinize inmekte olan dertler için hüngür hüngür ağlayın. Varlığınız çürüdü, giysileriniz güve yeniğı oldu. Altınınız, gümüşünüz pas tuttu. Onların pası sizlere karşı tanıklıkta bulunacak ve etinizi ateş gibi yiyecek. Çağın sonunu belgeleyen řu günlerde varlık biriktirdiniz" (Yakup 5:1-3,5). "İçimizden hiç kimse kendisi için yaşamaz, kendisi için ölmez" (Romalılar 14:7). Bencilliğı bir uçtan öbür uca kınayan yargılama budur.

Çok varlıklı bir genç İsa'ya yaklaşarak O'nun bağılısı olmaya özendi. O'nun günahsız yaşamına, bencilsiz iyiliğine, evrensel sevgisine tümünden hayran kalmıştı. İsa'nın ona buyur gel, demesini beklerken O'ndan řu sözleri duydu: "Eğer yetkin olmak istiyorsan, git varını yoğunu sat, yoksullara dağıt. Böylelikle göklerde varlığın olacaktır. Sonra da ardım sıra gel!" (Matta 19:11). Bu sözü duyan delikanlı üzülererek oradan ayrıldı; çünkü bol varlığına, yersel rahatına tutkundü. İsa'nın özlü buyruğunu aklına getirmede: "Vermek almaktan üstün mutluluktur" (Habercilerin İşleri 20:35). Bunu söyleyen İsa insanlık ailesine en üstün değeri sundu: Canını. Ve bu eylemi şöyle anlattı: "İnsanın dostları yararına canını vermesinden daha üstün sevgi kimsede yoktur" (Yuhanna 15:13). O yiyeceğı olmayanlara acıdı mucı-zeyle binlerce açı doyurdu, kötürümleri ayağa kaldırdı, körlerin gözlerini, sağır-ların kulaklarını açtı, bedenlerden cinleri kovdu, daha birçok hastaya sağlık verdi ve tüm insanlık ailesi için çarmıhta kanını akıtarak canını sundu. Günahlarımızdan ve gelecek yarıdan kurtulmamız için.. Sevgiydi Kurtarıcı'nın itkisi. Şimdi yoksula varlıklıya yaşam ekmeğini uzatıyor, kadını erkeğı dipdiri pınarlara çağırıyor.

Neye güveniyorsun? Sağlam kazanca mı? İşini, ticaretini, maaşını, hatta konutunu yitirenler çok. Parana mı bel bağılıyorsun? Gün günden değerini yitirmekte, dünya bankaları çözümsüz krizde, dar boğazda. Mal mülk dayanağı mı? Bunların kalıcılığı ne zamana dek? Güvencin neye? Mesih'in řu anlamlı sözünü değerlendir: "İnsan tüm dünyayı kazanır da canını zarara uğratırsa ne yarar sağlar?" (Markos 8:36). Somut ve sağlam kazancın nerede bulunduğunu Kutsal Söz'den araştır. Kalıcı gerçeğı vurgulayan Mesih'e imanla yaklaş.

TANRI'YI ARAYIŞIN adlı kitabımızı adresimizden isteyebilirsiniz:

Posta Kutusu 117, TR-34490 Beyazıt – İstanbul